

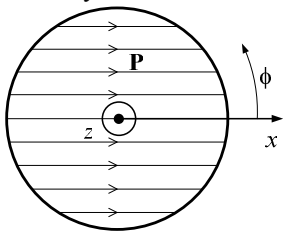
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. **Употреба калкулатора није дозвољена.** Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)										КОЛОКВИЈУМ			
Група са предавања		Индекс година/брс:		Презиме и име									
П1 П2 П3		/								УКУПНО ИСПИТ			
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ						ОЦЕНА	
1	2	3	4	5	6	Укупно		1	2	Укупно			УКУПНО ПОЕНА

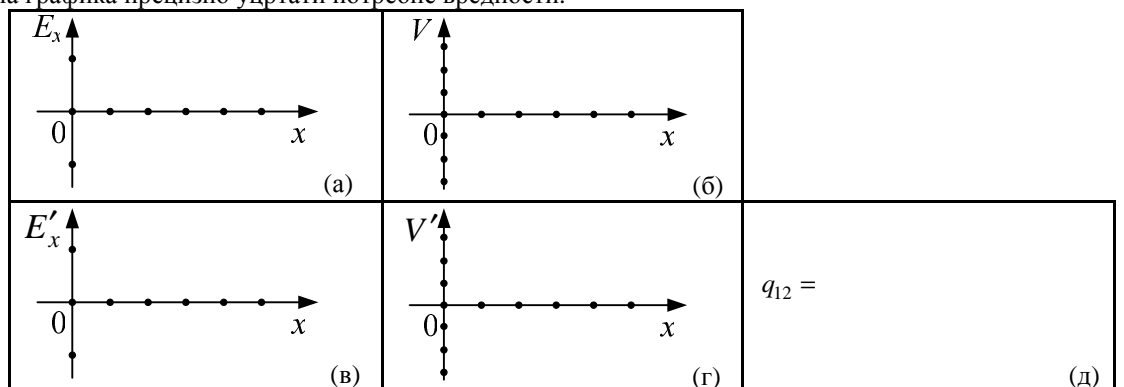
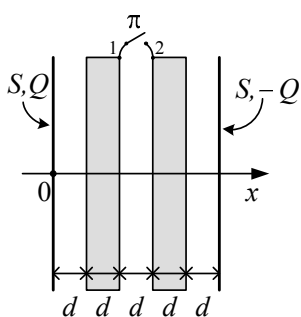
ПИТАЊА

1. Комад диелектрика облика правога ваљка, чији је попречни пресек приказан на слици, хомогено је поларизован по својој запремини. Познат је вектор поларизације $\mathbf{P}$ који је управан на осу ваљка и паралелан оси x . Одредити изразе за (а) запреминску густину везаних наелектрисања у ваљку, (б) површинску густину везаних наелектрисања на базисима и (в) на омотачу ваљка.

(а) ρ_p ваљка =
(б) ρ_{ps} базиси =
(в) ρ_{ps} омотач =

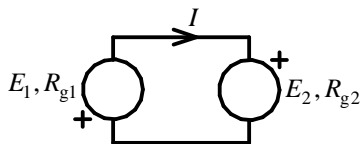
2. Површина електрода танког плочастог ваздушног кондензатора је S , а наелектрисање кондензатора је Q ($Q > 0$). Између електрода кондензатора уметнуте су ненаелектрисане проводне плоче дебљине d , као на слици. Потенцијал леве електроде кондензатора је нула, а ивични ефекти се могу занемарити. Нацртати функције (а) алгебарског интензитета вектора јачине електричног поља $E_x(x)$ и (б) потенцијала $V(x)$ у овоме кондензатору. Затварањем прекидача π уметнуте плоче се споје веома танким жичаним проводником. Скицирати (в) $E_x(x)$ и (г) $V(x)$ у кондензатору у новом стационарном стању и (д) написати израз за количину наелектрисања q_{12} протеклу кроз жицу од затварања прекидача до успостављања новог стационарног стања. На осам графика прецизно учртати потребне вредности.

3. У хомогеном цилиндричном проводнику, површине попречног пресека $S = 2,5 \text{ mm}^2$ и специфичне отпорности $\rho = 25 \text{ n}\Omega\text{m}$, постоји стална струја јачине $I = 2 \text{ A}$. Израчунати подужну густину снаге Џулових губитака у овоме проводнику?

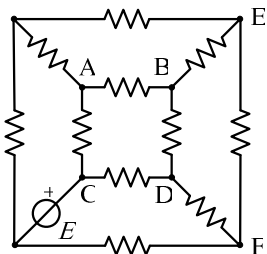
$P'_j =$
----

4. Два реална напонска генератора сталних електромоторних сила повезана су као на слици. Познато је E_1 , E_2 и I . Написати израз за снагу Џулових губитака у колу.

$$P_J =$$

5. У колу сталне струје приказаном на слици познато је $E = 14 \text{ V}$. Отпорности свих отпорника у колу су коначне и међусобно су једнаке. Израчунати напоне U_{AB} , U_{AC} , U_{BE} и U_{DF} .

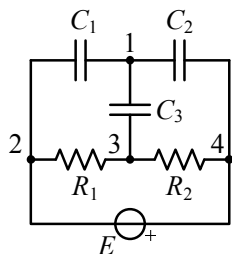
$$U_{AB} =$$

$$U_{AC} =$$

$$U_{BE} =$$

$$U_{DF} =$$

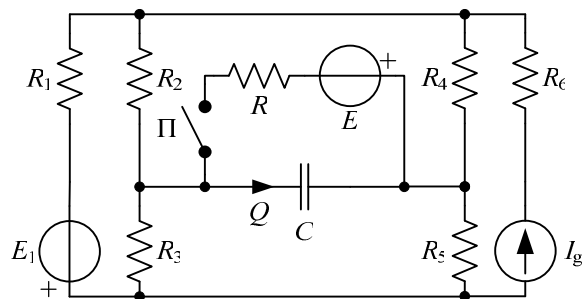
6. Три кондензатора капацитивности C_1 , C_2 и C_3 , где је $2C_1 = 2C_2 = C_3$, везана су у коло са отпорницима отпорности $R_1 = 100 \Omega$ и $R_2 = 300 \Omega$ и генератором сталне емс $E = 4 \text{ V}$, као што је приказано на слици. Кондензатори су пре везивања у коло били неоптерећени. Израчунати напон U_{13} у стационарном стању.

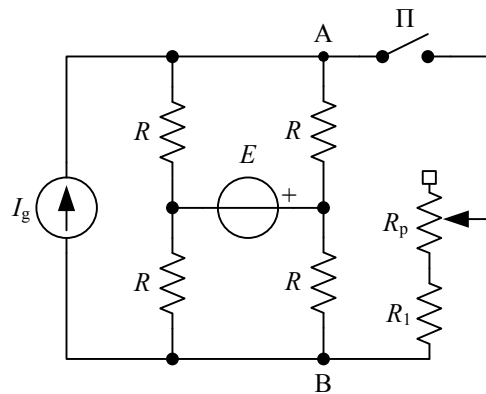
$$U_{13} =$$

ЗАДАЦИ

1. За коло сталне струје приказано на слици познато је $E = 60 \text{ V}$, $C = 20 \text{ nF}$, $R_1 = 200 \Omega$, $R_2 = 480 \Omega$, $R_3 = 440 \Omega$, $R_4 = 100 \Omega$, $R_5 = 200 \Omega$ и $R_6 = 160 \Omega$. У стационарном стању када је прекидач П отворен, оптерећеност кондензатора је $Q = 2 \mu\text{C}$. Израчунати отпорност R тако да се, у стационарном стању после затварања прекидача П, грана у којој је прекидач понаша као генератор, и да прираштај енергије кондензатора у односу на претходно стационарно стање буде $\Delta W_C = -75 \mu\text{J}$.

2. У колу сталне струје приказаном на слици прекидач П је отворен. Када се између тачака А и В веже амперметар занемарљиве унутрашње отпорности, измери се струја јачине $I'_{AB} = 10 \text{ A}$. Ако се, уместо амперметра, између тачака А и В веже волтметар занемарљиве унутрашње проводности, измери се напон $U''_{AB} = 10 \text{ V}$. Затварањем прекидача П у коло се прикључује редна веза отпорника отпорности $R_1 = 1 \Omega$ и потенциометра максималне отпорности $R_{p\text{max}} = 10 \Omega$ и максималне допустиве струје $I_{p\text{max}} = 2 \text{ A}$. При затвореном прекидачу П израчунати (а) отпорност потенциометра при којој му је снага максимална, (б) ту максималну снагу и (в) параметре R , E и I_g тако да, при испуњеном услову из тачке (а), снаге које генератори предају колу буду једнаке.

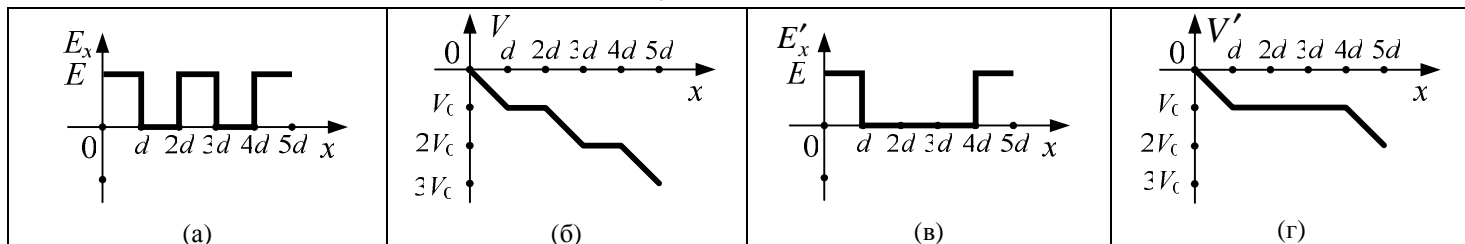

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1, ОДРЖАНОГ 3. ЈУЛА 2011. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. (а) $\rho_p \text{ valjka} = 0$. (б) $\rho_{ps} \text{ bazisi} = 0$. (в) $\rho_{ps} \text{ omotač} = |\mathbf{P}| \cos \phi$.

2. Тражене скице приказане су на сликама, где су $E = \frac{Q}{\epsilon_0 S}$ и $V_0 = -Ed$.

(д) $q_{12} = Q$.

3. $P_j' = \frac{\rho I^2}{S} = 40 \frac{\text{mW}}{\text{m}}$.

4. $P_j = -(E_1 + E_2)I$.

5. $U_{AB} = 1 \text{ V}$, $U_{AC} = -5 \text{ V}$, $U_{BE} = 2 \text{ V}$, $U_{DF} = 4 \text{ V}$.

6. $U_{13} = 0,5 \text{ V}$.

ЗАДАЦИ

1. $R = 20 \Omega$. Видети и задатак 391 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

2. (а) Отпорност потенциометра је $R_p = 3 \Omega$. (б) Максимална снага потенциометра је $P_{p, \max} = 12 \text{ W}$. (в) Тражени параметри су $R = 1 \Omega$, $I_g = 10 \text{ A}$ и $E = \pm 4\sqrt{5} \text{ V}$. Видети и задатак 257 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 2. део.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 4. ЈУЛА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ (У ЛАБОРАТОРИЈИ 95а) И УПИСИВАЊЕ ОЦЕНА (У СОБИ 95) 5. ЈУЛА ОД 11:30 ДО 12:00 ЧАСОВА. У ИСТОМ ТЕРМИНУ ЋЕ СЕ ОДРЖАТИ И ЕВЕНТУАЛНА УСМЕНА ПРОВЕРА.